

**Kunstenaars Jacques en Paul woonden op drie huizen van elkaar,
en worden na 65 jaar weer verenigd in expo**

Jacques Gorus en Paul Joostens eind jaren vijftig van vorige eeuw voor hun huisjes in de Venusstraat. — © Kunstkring Jacques Gorus/ Filip Tas/ Georges Thiry.

Antwerpen - Slechts drie huizen scheidden Paul Joostens en Jacques Gorus van elkaar toen ze eind jaren vijftig van vorige eeuw in de Venusstraat woonden. De Kunstkring Jacques Gorus brengt beide kunstenaars weer bij elkaar in een dubbelexpositie. De getoonde stukken komen uit de collectie van Omar Van Meervelde, erfgenaam van Gorus.

Frank Heirman

Het Nieuwsblad, donderdag 1 februari 2024

In 1995 richtte Omar Van Meervelde samen met enkele medestanders de kunstkring Jacques Gorus op. Dat gebeurde in het laatste huis en atelier van de etser en tekenaar, in de Venusstraat 52 in de schaduw van de Antwerpse Academie. Het doel was de erfenis van Gorus te bewaren en te promoten en blijvend aandacht te vragen voor de graveerkunst in Antwerpen. Elk jaarbegin organiseert de vzw een expositie rond een aspect uit het oeuvre van Gorus.

Dit jaar werd gekozen voor een dubbelexpositie, een dialoog tussen Jacques Gorus (1901-1981) en Paul Joostens (1889-1960), die enkele kleine huizen verder in de Venusstraat 44 woonde. “Gorus vertelde me vaak straffe anekdotes over zijn buurman”, zegt Van Meervelde. “Op een dag had Joostens er niet beter op gevonden om een kast naar beneden te smijten op straat zodat hij de brokstukken kon gebruiken om er assemblages mee te maken.”

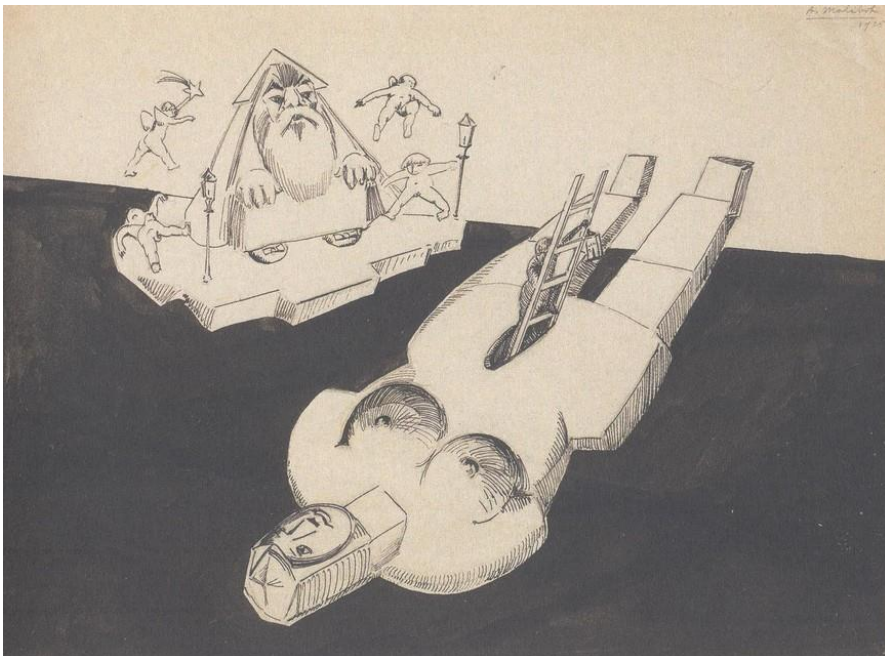
Lijkwagen

Zeggen dat Gorus en Joostens intens bevriend waren, is overdreven, maar ze kenden elkaar zeker. “In de vroege jaren dertig hebben ze enkele keren samen tentoongesteld in de Feestzaal op de Meir”, zegt Van Meervelde. “Bij de begrafenis van Joostens in 1960 liep Gorus samen met Floris Jespers achter de lijkwagen. De twee hadden zeker een band.”

Van Gorus en Joostens bestaan ook twee gelijkaardige foto's terwijl ze in het deurgat van hun huisje poseerde voor bekende fotografen. Het portret van Joostens werd genomen door Georges Thiry, dat van Gorus door Filip Tas. De twee foto's naast elkaar sieren de affiche van de expositie.

Eigen collectie

Van Meervelde stelde de tentoonstelling hoofdzakelijk samen uit eigen bezit. Naast beheerder van de erfenis van Gorus, was hij altijd een verwoed kunstverzamelaar die met de jaren vele tekeningen van Joostens wist te verwerven, zoals typische poezeloezen en kermistaferelen. Ooit vond hij op de Vrijdagmarkt een aantal erotische pentekeningen die Joostens signeerde onder zijn pseudoniem Malibot. Het bleken de originelen te zijn voor litho's die hij maakte in 1925 onder de titel *Les mollusques* en nu uiterst gezocht zijn.

'Les Mollusques' van Paul Joostens (1925). — © Kunstkring Jacques Gorus

Om het overzicht extra te stofferen vroeg Van Meervelde aan Frank Hendrickx, die in Hasselt een Joostens Documentatiecentrum opbouwde, enkele tekeningen uit de map *Palfium*, die de kunstenaar in 1959 in de Venusstraat 44 maakte. Hij was toen al zwaar ziek en zat onder de medicijnen.

Voor de selectie van Gorus koos Van Meervelde voor diens sterkste etsen uit de jaren dertig, verontrustende impressies uit New York waarop de mens vernietigd wordt door enorme flatgebouwen. Ze worden aangevuld met taferelen uit de oude Antwerpse havenbuurt, toen matrozen, lichte meisjes en volksmensen er nog dicht en ongedwongen naast elkaar leefden.

'Feest in the The Three Nuns' van Jacques Gorus (1957). — © Jacques Gorus Stichting

In zijn inleiding preeft Dennis Van Mol de verrassende confrontatie van volkskunstenaar Gorus met avant-gardist Joostens. “Niet zo gek”, argumenteerde hij. “In de canon van de kunstgeschiedenis is voor dit soort contradicties geen plaats, maar de canon liegt en bedriegt. De figuren die Gorus in de Scheldestad laat rondwandelen krijgen soms een unheimlich kantje. Zijn kleine schetsen groeien dan uit tot een aan de karikatuur grenzende observatie van de leegte achter de moderne tijd. Daar raakt zijn wereld die van Joostens. Beide zijn stadsmensen pur sang.”